

Govern local**2012/2013**

Codi: 101110

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	818 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Ramon Canal Oliveras

Correu electrònic: Ramon.Canal@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'estudiant hauria de tenir interès per l'aproximació politològica al govern local, en la qual conflueixen temes clau de la ciència política com la democràcia, l'anàlisi de polítiques públiques o la gestió pública, enfocats des de la perspectiva local. També hauria de tenir interès per seguir les informacions sobre el govern local i sobre temes polítics locals que apareguin als mitjans de comunicació escrits.

L'estudiant hauria de tenir nocions d'informàtica bàsica (processador de textos, full de càlcul i navegador) i d'anglès a nivell de comprensió escrita.

Objectius

Aquesta assignatura té un caràcter optatiu. Amb tot, el fet de tractar-se del primer esglaió de l'estructura política i administrativa i, alhora, d'una realitat propera i a l'abast de cada estudiant, li atorga un gran pes específic. Més enllà d'un objecte d'estudi d'indubtable interès, el govern local és també un dels espais més prometedors per a la inserció professional dels llicenciats i llicenciades en ciències polítiques i de l'administració.

Els objectius de l'assignatura són conèixer els elements bàsics que configuren el govern local: principis normatius, estructures, actors, polítiques... per tal d'assolir la capacitat d'analitzar amb visió crítica i ben fonamentada la realitat del govern local a Catalunya, al conjunt d'Espanya i als països més propers de la Unió Europea. La crisi estructural del govern local al nostre país fa que encara tingui més sentit la recerca d'una perspectiva comparada en els diversos temes tractats. Perquè més enllà d'analitzar trajectòries del passat i situacions del present, també es tractarà de plantejar i analitzar alternatives de futur.

Competències

- Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.
- Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.
- Aplicar les principals teories de la disciplina i els seus diferents camps a problemes pràctics i professionals reals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
- Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

- Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
- Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el procés de configuració de l'agenda pública.
2. Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.
3. Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.
4. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
5. Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
6. Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.
7. Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
8. Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
9. Distingir les fases de la política pública: formulació, decisió, implementació i avaluació.
10. Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
11. Exposar i descriure de manera adequada els principals corrents teòrics de l'anàlisi de les polítiques públiques: el cicle de la política; xarxes i actors; enfocaments institucionals; teoria de l'elecció racional.
12. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
13. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
14. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
15. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
16. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
17. Plantejar i exposar un estudi de cas d'una política pública concreta.
18. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
19. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
20. Treballar autònomament.
21. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
22. Utilitzar apropiadament les aportacions de Lindblom, Wildavsky, Marsh i Rhodes, Lowi.
23. Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
24. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en

l'anàlisi.

25. Valorar críticament alguna de les polítiques públiques dutes a terme per una autoritat en l'estat de les autonomies.

Continguts

1. Què és el govern local?

- 1.1. El perquè de l'autonomia local. Funcions bàsiques dels ens locals.
- 1.2. Precedents històrics i fonaments teòrics del govern local.
- 1.3. Tipologia i descripció dels ens locals a Catalunya i Espanya. Organització territorial. El municipi com a peça clau del sistema local.

2. Com es governen els municipis?

- 2.1. Les regles del joc de la democràcia local: sistema electoral i formació de govern.
- 2.2. Sociologia política del govern local: Actors, institucions i poder. Alcaldes i alcaldesses.
- 2.3. Del Govern a la *Governança*: Democràcia participativa i altres...

3. Com s'organitzen i gestionen els municipis?

- 3.1. Models d'organització municipal: Dels organigrames a les xarxes.
- 3.2. Les formes de gestió dels serveis locals.
- 3.3. Gestió econòmica: Els ingressos. Tipus i fonts d'ingressos. La qüestió del finançament municipal abans i després de la crisi.
- 3.4. Gestió econòmica: Les despeses. Aprovació i gestió dels pressupostos. Mesures per millorar l'eficiència.

4. Què fan els municipis?

- 4.1. Què poden fer els governs locals: Competències i poders.
- 4.2. Polítiques públiques locals: lògica reguladora, lògica prestacional i lògica habilitadora.
- 4.3. Serveis bàsics per al funcionament del municipi.
- 4.4. Suport i cohesió social
- 4.5. Entorn i qualitat de vida
- 4.6. Desenvolupament econòmic i ocupació
- 4.7. Nous problemes, nous camps d'actuació?

5. Com es relacionen els municipis?

- 5.1. Les relacions amb els altres municipis i ens locals
- 5.2. Les relacions amb la Generalitat de Catalunya i amb el Govern d'Espanya
- 5.3. Relacions internacionals dels municipis en un món global. La Unió Europea com a partner.

6. Visió panoràmica i conclusions.

En cada un dels blocs s'introduiran, de forma transversal, els següents elements:

- Trajectòria seguida a Catalunya i Espanya des de 1979.
- Exemples concrets.
- Situació i debats actuals. Impacte de la crisi i escenaris post-crisi.
- Mirada comparada. Europa i, excepcionalment, altres casos.

Metodologia

L'assignatura combinarà una aproximació teòrica ben fonamentada amb exercicis pràctics que permetin un acostament directe a la realitat del govern local.

Els fonaments teòrics seran exposats a les classes, en format classe magistral però obertes en tot moment a la participació de l'estudiant, per a l'aclariment, el matís o el debat.

Els fonaments de la teoria s'assentaran en l'estudi autònom, a partir del material exposat a les classes i altres materials que s'indiquin.

El treball d'estudi es complementarà amb quatre exercicis individuals d'anàlisi de text, a partir dels quals es durà a terme un debat entre els estudiants dirigit pel docent. Aquests exercicis es lliuraran de forma progressiva entre els mesos d'octubre i desembre.

El treball pràctic consistirà en una recerca aplicada sobre un municipi escollit pels propis alumnes. Els diversos temes abordats en l'assignatura aniran sent exemplificats en el cas del municipi triat. El treball es realitzarà en equips de 2 persones, amb les excepcions que es puguin considerar per motius laborals o altres. (previsió de lliurament: Lliuraments parcials en paral·lel a les pràctiques de lectura i lliurament final a mitjans de gener).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	1, 2, 5, 7, 9, 11, 22, 23, 25
Tipus: Supervisades			
Elaboració, en equip, d'una recerca aplicada, que inclourà treball de camp	35	1,4	1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 24
Tipus: Autònomes			
Elaboració de 4 breus treballs d'anàlisi de text	12	0,48	4, 10, 11, 13, 15, 18, 20
Estudi autònom de la matèria de l'assignatura	48	1,92	7, 15, 18, 20, 23

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de les parts següents:

- Quatre breus treballs d'anàlisi de text, amb debat a classe, que valdran conjuntament el 20% de la nota final.
- Un treball, en equips de dues persones, de recerca aplicada, amb presentació a classe, el 30%.
- Un examen final, el 50%.

Consideracions importants:

Per aprovar l'assignatura és condició necessària aprovar tant el conjunt dels treballs pràctics com l'examen.

Per aprovar els treballs pràctics (d'anàlisi de text i de recerca aplicada), cal haver assistit a les presentacions i debats corresponents.

L'examen serà al final del quadrimestre (entre mitjans de gener i mitjans de febrer), el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient.

Els estudiants que no haguessin superat el conjunt dels treballs pràctics podran fer-ne un de nou, individual, determinat pel professor, per aconseguir la nota necessària. Els que hagin superat l'assignatura en la seva globalitat també podran fer aquest treball addicional, si ho desitgen, per apujar fins a un punt (sobre 10) la nota final. Aquest treball haurà de ser lliurat abans de fer l'examen final.

Els estudiants que no haguessin superat l'examen tindran l'oportunitat d'acollir-se a les activitats de compensació, és a dir, podran tornar a fer els exàmens suspesos el dia que determini la Facultat, havent acabat el període lectiu del segon quadrimestre.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50%	2	0,08	1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 18, 20, 22
Recerca aplicada, feta en equips de 2 i amb presentacions orals de la mateixa	30%	8	0,32	2, 3, 6, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 21, 23, 24, 25
Treballs d'anàlisi de text i debats a partir dels mateixos	20%	5	0,2	10, 11, 14, 15, 16, 18, 20, 25

Bibliografia

Bibliografia de l'assignatura Govern Local

- Agranoff, R. (2010): Local Governments and their intergovernmental networks in federalizing Spain" McGill-Queen's University Press, Montreal.
- Bagnasco, A. i Le Galès, P. (2000) Cities in Contemporary Europe. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bertrana, X. i Tomàs, M. (2004) Directius municipals: entre la política i la gestió, Barcelona ICPS, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Diputació de Barcelona, Xarxa de Municipis.
- Blanco, I i Gomà, R. (coords.) (2002) Gobiernos Locales y Redes Participativas, Ed. Ariel, Barcelona.
- Bonet, J. i Ubasart, G. (2010): Guia de Govern Local; Icaria Editorial, Biblioteca de recursos veïnals, Barcelona.
- Borja, J. (2003) La Ciudad conquistada, Madrid: Alianza.
- Botella, J. (Coord.) (1999) La ciutat democràtica, Barcelona: Ed. del Serbal.
- Brugué, Q. (1993) Teories sobre el Govern Local; a: Departament de Ciència Política i Dret Públic (ed) El Govern Local. Barcelona: PPU.
- Brugué, Q. i Gomà, R. (coord.) (1998) Gobiernos Locales y Políticas Públicas. Barcelona: Ariel.
- Castells, M. i Borja, J. (2004) Local y Global: la gestión de las ciudades en la era informacional, Madrid: Taurus:
- Castells, M. i Hall, P.G. (1999) Tecnociedades del Mundo. Madrid: Alianza.
- CIFA (1997) El Mapa de Serveis Personals. Barcelona: CIFA, Diputació de Barcelona.
- De la Fuente, M. (ed.) (2005) Repensar les polítiques de gènere des de l'àmbit local: ciutats i persones, Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials.
- Federació de Municipis de Catalunya (2011): Ajuntament fàcil (3ª Edició); Barcelona. Edició de 2007 descarregable a: http://www.fmc.cat/IMAGES_2/Ajuntament%20Facil.pdf
- Fleury, S., Subirats, J. i Blanco, I. (Eds.) (2008); Respuestas locales a inseguridades globales, Fundació CIDOB, Barcelona.
- Font, J. (Ed.) (2000) Ciudadanos y decisiones públicas, Barcelona: Ariel
- Font, J. i Blanco, I. (2003) Polis, la ciutat participativa. Participar en els municipis: qui, com i perquè; Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Gaffikin, F. i Morrissey, M. (1999) City Visions: Imagining place, enfranchising people, Londres: Pluto Press
- Gomà, R. i Subirats J. (coords.) (2001) Govern i polítiques públiques a Catalunya (1980-2000), Volum II: Coneixement, Sostenibilitat i territori, Manuals, Servei de publicacions UAB - Edicions UB.

- Judge, Stoker i Wolman (1995) Theories of Urban Politics. Londres: Sage.
- Le Galès, P. (2002) European Cities. Social Conflicts and Governance, Oxford: Oxford University Press.
- Loughlin, J., Hendriks, F. i Lidström, A. (Eds.) (2011): The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe; Oxford University Press.
- Magre, J. (1999) L'alcalde a Catalunya. Barcelona: ICPS.
- Morata, F. i Etherington, J. (ed.) (2003) Global i local : l'impacte de la globalització en els sistemes territorials, Barcelona: CETC: Pòrtic
- Navarro, C, Cuesta, M i Font, J. (2009): ¿Municipios participativos? Participación política y ciudadana en ciudades medias españolas; CIS, Opiniones y Actitudes nº 62, Madrid.
- Parés, M. (coord.) (2009) Participación y calidad democrática. Evaluando las nuevas formas de democracia participativa, Ed. Ariel, Barcelona.
- Sassen, S. (2000) Cities in the World Economy. Londres: Pine Forge Press.
- Stoker, G. (2004) Transforming local governance. From Thatcherism to New Labour. Londres: McMillan.
- Tomàs, M. (2002) La Unió Europea: el debat sobre l'eficiència i la democràcia local, Barcelona: ICPS, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Diputació de Barcelona, Xarxa de Municipis.
- Vallès, J.M. i Brugué, Q. (2003) Polítics locals: Preparant el futur, Barcelona: Ed. Mediterrània.